

KOPERGIETERY & CAS PUBLIC

© 2010 Kopergietry & Cas Public. All rights reserved. Kopergietry & Cas Public is a registered trademark of Kopergietry & Cas Public. Kopergietry & Cas Public is a registered trademark of Kopergietry & Cas Public.

KOPERGIETERY
presenteert

9 (9+)

++ INTRO ++

Beste leerkracht

Deze info map is één van de eerste infomappen 'new style'.

Ze is namelijk een *light*versie van het omkaderingspakket dat we per voorstelling aanbieden. Samen met het Medialab van KOPERGIETERY lanceren we binnenkort twee extra tools om uw bezoek aan KOPERGIETERY en haar voorstellingen optimaal te kaderen.

Vanaf 2017 lanceert KOPERGIETERY haar **online platform voor scholen**. Op dit platform wordt een meer uitgebreide en interactieve omkadering van onze voorstellingen gepresenteerd, doorspekt met audio(visueel) materiaal. Bovendien biedt dit platform de mogelijkheid om in gesprek te gaan met spelers, makers en andere klassen.

In de toekomst wordt dit platform aangevuld met meer materiaal: een wiki over theater, interactieve theatergames, blogs en vlogs van bezoekers en artiesten, ...

In januari 2017 beginnen de eerste testen met **de verdiepingssessies aan de Mediatafel** van KOPERGIETERY. Deze creatieve sessies, geënt op de leerplandoelstellingen, zijn apart te boeken na een bezoek aan de KOPERGIETERY en gaan dieper in op de theaterbeleving en de thema's van de bezochte voorstelling.

We informeren je binnenkort, via mail en website, over de who's and what's.

Maar niet getreurd. De 'papieren' info map zal blijven bestaan, dan wel in een *light*versie. Om uw bezoek aan KOPERGIETERY en haar voorstellingen optimaal te kaderen, reiken we u nog steeds de vertrouwde handvaten aan. Aan jou om de kar te duwen!

'9' is een voorstelling van KOPERGIETERY en CAS Public.

De voorstelling duurt ongeveer 60 minuten. Deze brochure kan je helpen de voorstelling met je klas voor te bereiden en na te bespreken. Het is niet de bedoeling alle opdrachten strak te doorlopen. Jij kent je klas het beste, en weet welke opdrachten het beste bij jouw leerlingen passen. Zie deze brochure niet als een keurslijf, eerder als bron van inspiratie!

Bedankt,

En veel kijkplezier!

KOPERGIETERY

Ellen Preckler - Scholenwerking
Ilya van Autreve - Medialab

Reacties op de voorstelling? We lezen ze met veel plezier! Eén adres voor al jullie vragen en opmerkingen; **scholen@kopergietery.be**!

++ INHOUDSOPGAVE++

++ INTRO++	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
++ OVER DE VOORSTELLING ++	5
++ OVER DE ACTEURS++	5
++ VOOR DE VOORSTELLING ++	6
++ NA DE VOORSTELLING ++	9

++ OVER DE VOORSTELLING ++

CAS PUBLIC reist als Canadees dansgezelschap de wereld rond met indrukwekkende hedendaagse dansvoorstellingen voor jong en oud. Samen met KOPERGIETERY creëren ze dansvoorstelling 9.

In 9 staat de magistrale 9e symfonie van Beethoven centraal.

Een bijzonder muzikaal meesterwerk dat Beethoven voltooide op het moment dat hij reeds volledig doof geworden was. Choreografe Hélène Blackburn neemt voor '9' een atypische danser als vertrekpunt: Cai Glover. Cai is namelijk doof.

Hoe bevat je een muzikaal meesterwerk zonder gehoor?

Hoe ervaar of begrijp je de wereld wanneer één van je zintuigen het laat afweten?

Samen met nog vier dansers gaat de choreografe de uitdaging aan om de grenzen van de stilte te verleggen, het verschil - of anders zijn - te overstijgen en het lichaam taal te laten worden.

++ DE PLOEG ++

EEN PRODUCTIE VAN CAS PUBLIC & KOPERGIETERY

CREATIE: Hélène Blackburn, Johan De Smet

CHOREOGRAFIE: Hélène Blackburn

DRAMATURGIE: Johan De Smet

DANSERS: Nicholas Bellefleur, Cai Glover, Robert Guy, Daphnée Laurendeau, Danny Morrissette

MUZIEK: Martin Tétreault

OPERAZANGERES: Jolien De Gendt

FILM: Kenneth Michiels

KINDEREN (FILM): Seymanur Kizilca, Evgeni Miroslavov, Chaz Keith Salfamones, Ramzi Serrai, Burhan Zambur

LICHTONTWERP: Emilie B-Beaulieu

KOSTUUMS: Michael Slack

Cas Public werd in 1989 opgericht door de gerenommeerde choreografe Hélène Blackburn. Ze werkt met een vaste – wisselende – kern aan dansers met diverse achtergronden om samen de hedendaagse dans taal te verrijken, te vernieuwen, te ontwikkelen.

Gaandeweg wist Cas Public internationale faam te verwerven met hun hedendaagse dansvoorstellingen.

In 2001 ging Cas Public een nieuwe uitdaging aan: het gezelschap startte met danscreaties voor een jong publiek. 15 jaar later reizen ze nog steeds van festival naar festival, van wereldstad naar wereldstad.

++ VOOR DE VOORSTELLING ++

AFFICHE/TITEL

Een kleine opdracht:

Bespreek met de leerlingen de titel en de affiche. Licht nadien kort toe aan de hand van de korte inhoud.

Op de **affiche** staat een jongen die zijn oren afsluit. Hij lijkt zich af te sluiten van de wereld, of toch niet, ...

Wat denken jullie? Wanneer nemen jullie zo'n houding aan? Waarom doe je dit?

Wat meer info:

De negende symfonie van Beethoven staat centraal in deze voorstelling.

Ludwig van Beethoven geldt als een hoogtepunt binnen de klassieke muziek.

Hij componeerde zijn negende symfonie rond 1823, terwijl hij zelf volledig doof was. Het vierde stukje uit deze symfonie is "Ode aan de vreugde". Dat is het meezingbare deel van de symfonie als ode aan de vreugde en aan het idealisme. 'Alle Menschen werden Brüder', zingt het koor in het slotdeel. Die woorden waren niet van Beethoven, maar van de Duitse romanticus Friedrich Schiller. Het is ondertussen een instrument geworden van de Europese politiek. Zoals de Vlaamse Leeuw het volkslied is voor zes miljoen Vlamingen, de Branbançonne voor elf miljoen Belgen, is 'Ode aan de vreugde' van Beethoven het volkslied voor vijfhonderd miljoen Europeanen.

Het werk kenmerkt zich door de grote dynamiek, de krachtige gevoelsuitingen in nauwelijks waarneembaar kleine stiltes en in overweldigend grote gebaren. De romantische muziek weerspiegelt al het lijden van de kunstenaar, zijn woedendste wanhoop maar ook zijn dromen, dankbaarheid en durf.

Meer info op: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Symfonie_nr._9_\(Beethoven\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Symfonie_nr._9_(Beethoven))

In de voorstelling is er één dove danser. De makers van de voorstelling gebruikten Cai Glover als startpunt samen met de negende symfonie van Beethoven. Er wordt ook gezongen. Maar de **universele taal in de voorstelling is de dans**. Deze taal begrijpen alle dansers.

Er wordt bijna niet gesproken maar toch begrijpen de dansers elkaar zeer goed. Ze gebruiken het eigen lichaam en het lichaam van de anderen om iets te vertellen. Ze gebruiken ook **gebaren**.

Als je met elkaar wil communiceren en de andere persoon is doof dan ga je heel nadrukkelijk gebaren gebruiken, of trager spreken of misschien ook wel gebarentaal gebruiken.

Gebarentalen zijn talen. Ze ontstaan op een natuurlijke manier door contact tussen verschillende mensen, in dit geval dove mensen. Elke gebarentaal heeft een eigen

grammatica en "gebarenschat". In gebarentaal spreek je met je handen en lichaam, luisteren doe je met je ogen.

"De Vlaamse Gebarentaal is de gebarentaal die gebruikt wordt door de Vlaamse Dovengemeenschap. (...) Op 26 april 2006 werd de Vlaamse Gebarentaal als taal erkend door het Vlaams Parlement. Net als bij het Nederlands zijn er verschillende dialecten. Niet alle gebaren die in Oost-Vlaanderen gebruikt worden, zijn ook gekend of betekenen hetzelfde als in bijvoorbeeld Antwerpen. Bovendien bestaat er op dit moment nog geen algemene Vlaamse Gebarentaal zoals we in het Nederlands het Algemeen Nederlands (AN) hebben.

In Vlaanderen wordt de Vlaamse Gebarentaal door zo'n 6000-tal doven en om en bij de 26000 horende personen gebruikt. (...)

Vlaamse Gebarentaal heeft alle mogelijkheden in zich om het te hebben over wat je maar wil, gaande van heel concrete tot heel abstracte thema's. Je kan het hebben over de verbouwingen aan je huis, over de trein die je net gemist hebt en over voetbal, maar je kan het ook hebben over politiek, filosofie, godsdienst, liefde en ga zo maar door.

*Meer info bij Fevlado vzw (organisatie voor doven en slechthorenden)
info@fevlado.be of op <http://www.vlaamsegebarentaal.be>*

Het gebruik van gebaren is iets heel gewoons. Vaak doen we dit ook heel onbewust. Met ons **lichaam** vertellen we ook heel veel zonder dat we specifiek gebaren maken. Door bijvoorbeeld naar achter te leunen als je aan tafel zit omdat je niet zo geïnteresseerd bent of je armen te kruisen omdat je kritisch bent ingesteld of met je voet tikken wanneer je zenuwachtig bent...

Nog enkele opdrachten rond verschillende soorten taal:

- Wanneer gebruik jij gebaren op een zeer bewuste manier? Bvb. bij het goeiedag zeggen, het afscheid nemen (zwaaizoen, zwaaien, knipogen ...), om frustraties te uiten,...
- Wanneer gebruik jij gebaren op een onbewuste manier? Bvb. Knikken met je hoofd wanneer iemand tegen je praat, handgebaren wanneer je iets uitlegt, wijzen of tekenen doen dat iemand moet komen,...
- -Kan je iets moois vertellen zonder woorden te gebruiken?
-Kan je een verhaal vertellen zonder woorden? Bvb. Beeld een (stukje van) een sprookje uit.
- Maak een zin, zeg deze in stilte op of beeldt ze uit en laat een andere leerling deze zin liplezen of raden. Bvb. "Ik eet een appel.", "Mijn oma is klein", "Ik lees een boek", "Ik ga zwemmen in de zee", "Ik ga naar de Kopergieterij en zie vijf dansers". ...
- Fluister een zin in het oor van een leerling, deze leerling herhaalt de zin in het oor van een andere leerling, enzovoort, ... deze zin rondlaten gaan tot de laatste leerling. Deze laatste zegt de zin luidop. Is de eind zin dezelfde? Zo ja, super! Zo nee, hoe zou dat komen? (Er zit steeds ruis op communicatie.)

- Deel de klas in vijf groepen. Maak per groep een verhaal bestaande uit vijf zinnen. Elke groep krijgt een verhaal van een andere groep. De ene groep vertelt het verhaal, zingt het verhaal, beat boxt verhaal, danst het verhaal, tekent het verhaal... Herken je elkaars verhalen? De inhoud zal ongeveer hetzelfde zijn, maar de vorm is steeds anders.
- Zing al stotterend een liedje.
- Maak een korte spreekbeurt zonder woorden; iedereen raadt waarover het ging.
- Vertel een mop zonder woorden
- Het gehoor is één van de **5 zintuigen**, naast de tast, het reukvermogen, de smaak en het zicht. Ook hier kan je verschillende opdrachten over doen. Blinddoek één leerling en laat een andere leerling ervoor plaatsnemen. Laat de geblinddoekte leerling raden wie voor hem/haar staat. Maak verschillende lekkere en minder lekkere of uitgesproken hapjes en laat de leerlingen raden wat ze proeven. Bvb. Banaan, choco, stukje citroen, ...Neem verschillende zaken die specifiek ruiken en laat raden wat ze ruiken, Bvb. roos, banaan, appelsien, lucifer, wierook, parfum...
- Gebruik de Vlaamse Gebarentaal om je naam uit te beelden. (zie tabel hieronder) Wist je dat er voor iedere persoon, een gebaar bestaat adhv een kenmerk?

Vlaamse Gebarentaal HANDALFABET

++ NA DE VOORSTELLING ++

De voorstelling gaat over dansen, samen en alleen, over muziek horen en zien, over zien en gezien worden, over horen en gehoord worden, over sterk en kwetsbaar, over groot en klein, perfectie en imperfectie. En hoe een ogenschijnlijke beperking een kracht geworden is.

Tijdens de voorstelling is het dansen de universele taal die gesproken wordt.

Iedereen zal deze voorstelling anders beleefd, gezien, geïnterpreteerd hebben. Het verhaal zit tussen de verschillende ervaringen.

Ook in de voorstelling zit zowel ballet als moderne dans, zang. Misschien volgen sommige kinderen dansles (breakdance, ballet, moderne dans, ...), muzikles, woord,

animatie: ... je kan dit bespreken en eventueel een vrij podium/toonmoment organiseren.

Alle oefeningen die hoger beschreven staan, kan je ook na de voorstelling gebruiken als nabespreking of na-verwerking.

-Bespreek opnieuw de affiche en de titel. (bvb. Nu je de voorstelling gezien hebt, lees je de affiche en de titel waarschijnlijk op een andere manier. Laat dit eerst individueel of per twee opschrijven, inzamelen en klassikaal bespreken.

-Waarover gingen de filmpjes? (gesproken tekst zie p. 11)

-Waarover ging de voorstelling?

Moet je altijd 100% begrijpen waar een theaterstuk over gaat? Kan het zijn dat iedereen van de voorstelling een eigen verhaal kan maken? Is dit dan even waardevol. Moet iedereen hetzelfde theaterstuk op eenzelfde manier ervaren?

Muziek, dans, woord, hoofd en lichaam zijn allemaal andere middelen om elkaar te begrijpen, te verstaan, te communiceren. Iedereen heeft een ander lichaam, spreekt met zijn lichaam op een andere manier, maar toch begrijp je elkaar.

En wat soms niet gezegd kan worden met gesproken woorden, lukt soms wel door geschreven woorden of gebaren. En soms begrijp je iets niet met je hoofd, maar wel met je lijf of met je hart.

Opdrachten rond muziek, dans, taal, lichaam en hoofd:

- Wat betekent **muziek** voor jou?

°Kan je op alle muziek dansen, zingen, ...

°Welke muziek hoor je graag, van welke muziek wordt je vrolijk, stil, verdrietig,... en waarom?

°Hoe kan je muziek horen, voelen, visualiseren, ...

° Hoe zou de dove danser de muziek kunnen "horen", voelen, ...

° Ken je de muziek van Beethoven? Ken je nog andere klassieke muziek?

°Wat is stilte? Wanneer is stilte leuk, niet leuk, spannend, mooi, ...

° Leg muziek op, laat iedereen door elkaar wandelen, als de muziek stopt, word je een standbeeld. Als de muziek start, wandel je verder. Muziek stopt, leerling is standbeeld, als leerkracht verander je de standbeeldpose. Nadien kan je ook aan enkele leerlingen vragen om de standbeelden aan te passen, ...

Bespreek wat er gebeurde, wat was raar, leuk, spannend, ...

-Bespreek met de leerlingen hoe een beperking soms ook omgezet kan worden als een kracht. Vaak kunnen mensen die minder goed kunnen zien, beter ruiken, voelen of horen dan anderen.

-Als je niet zou kunnen spreken of horen, welke **taal of communicatiemiddel** zou je dan het makkelijkst gebruiken? Lichaamstaal, dansen, geschreven taal, tekenen, gebarentaal, ... En waarom?

- Welk **lichaams**deel beweegt meer of minder wanneer je boos of blij bent, wanneer je moe bent, ...
- Sta naast elkaar met 1 m tussen, 30 cm, totdat je elkaar net niet, net wel aanraakt: wat voel je en wat voelde anders afhankelijk van de plaats die je innam, en waarom?
- Iedereen beweegt op een andere manier. Stap es gewoon door de ruimte, stap met grote stappen, kleine stappen, achteruit, spring. Springen nu eens op verschillende manieren: hoog, laag, gewoon, ...Voel je je anders naargelang je anders beweegt?
- Met een sjaal voeten aan elkaar vastmaken en samen bewegen. Wat gebeurt er? Hoe voelt dat?

Hieronder vind je de tekst van de video:

1.

*Het is voor mij moeilijk om te horen, ook al zet je het geluid luider.
Horen is eigenlijk de belangrijkste manier om te praten.
Maar dat weet je pas als niet goed hoort.
Dat is anders als je kijkt naar iets.
Je ogen kan je dicht doen. Met je oren gaat dat niet.*

2.

*Zelfs al heb je heel goeie oordoppen, dan kan je nog een beetje horen.
En als je aan mensen vraagt om wat luider te praten, dan is dat al voorbij.*

3.

*Niet kunnen horen, dat is moeilijk om uit te leggen.
Als je dat zou kunnen uitleggen, dan zouden mensen u beter kunnen verstaan.*

4.

*Uw oren zijn heel goed gebouwd en goed beschermd.
Daar heeft de natuur voor gezorgd.
Je moet er ook heel voorzichtig mee zijn.
Ze kunnen gemakkelijk kapot gaan.*

5.

*Uw oor zit heel ingewikkeld in elkaar.
Dat is iets met elektriciteit die naar uw hersenen gaat via zenuwvezels of zo iets.
Ik snap dat eigenlijk niet zo goed.
Maar het komt erop neer dat het luidste geluid dat je kan horen honderd miljoen keer luider is dan het stilste.*

Het buitenoor, het middenoor, het binnenoor.

6.

*Op bepaalde momenten, als het stil is, kan je soms wel iets horen.
Maar op luide plaatsen zoals een restaurant of een drukke straat, lukt dat helemaal niet.*

MEDIALAB

Tijdens onze verdiepingssessies gaan we verder in op de gebarentaal opdracht.

- We maken onze eigen naam met gebarentaal aan de Mediatafel.
- Speel een scène met woorden en nadien zonder woorden. Wat valt er op? Nadien omgekeerd, en bespreek met de klas, eventueel in kleine groepjes.
- Vertel een verhaal in de camera. Bekijk dit met beeld én geluid. Schakel nadien het geluid uit. Wat zie je? Luister ook eens naar het verhaal, zonder de beelden te gebruiken.
- Bekijk een filmpje met en zonder geluid. Merk je een verschil? Bvb dreigend fragment.
- Beeld iets uit wat je gezien hebt tijdens de voorstelling, andere leerlingen raden wat uitgebeeld werd.
- Teken een oor? Hoe ziet er oor er vanbinnen uit, denk je?